

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Túri Edit ügyvéd (ügyvéd címe) és a dr. Lukács László és Társai Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr. Hegyesi Miklós ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. november 23. napján kelt 11.G.40.948/2005/30. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000,- (Ötszázezer) Ft másodfokú költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizesse meg az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az államnak, az állami adóhatóság felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

2002. februárjában a felperes jogelődje bérlakás projekt finanszírozási kérelmet nyújtott be az alpereshez a Budapest II., H és a P szám alatti ingatlanon felépített 32 lakásos társasház hitelének a kiváltásához és a Budapest, II., G. szám alatti telken épülő 23 lakásos lakóparkon fennálló finanszírozási hitel iránt, összesen 2,1 milliárd Ft folyósítására.

Az alperes megküldte a felperes jogelődjének a 2002. júniusi keltezésű "Előzetes hitelezési feltételek" elnevezésű okirattervezetet a felperes jogelődje által benyújtott hitelkérelem alapján, amit az alperes részéről még senki nem írt alá. 2002. május 21-én kelt levelében a felperes mint a jogelőd társaság képviselője visszaküldte az alperesnek ezt az okiratot, amit az alperes munkatársa ugyanezen a napon átvett. 2002. július 10-én a felperes és az alperes tulajdonában lévő O Rt. képviselői emlékeztetőt vettek fel, amely szerint egyezsége kívánnak kötni a köztük folyamatban lévő peres ügyek és a már jogerős ítéletek végrehajtása tárgyában.

A felperesi jogelőd és az alperest képviselő O Rt. között 2002. október 3-án 2 db engedményezési szerződés jött létre, amely az ugyanezen a napon kötött egyezségi megállapodás 1. számú mellékletét képezte. Az engedményezési szerződésekben rögzítésre került, hogy a szerződő felek megállapítják, hogy az engedményező és az O Rt. között egyéb célú hitelszerződésre vonatkozó jogviszonyban engedményező hitelfelvevő, az O Rt. pedig hitelnyújtó. Mindkét szerződés 2. és 3. pontjában az engedményező vállalta, hogy a BVállalkozásnak, továbbá felperes neve kivitelezőnek, illetve az É Kft.-nek az engedménnyessel szemben fennálló 87.000.000,-Ft, lehetőleg 20.000.000,-Ft lakásszavatossági perekkel kapcsolatos egyezségi megállapodásban foglalt tartozásait kiegyenlíti. Mindkét engedményezési szerződés 4. pontja tartalmazza, hogy az engedményező jelen szerződés aláírásával hozzájárul ahhoz, hogy részére a hitelszerződés során folyósításra kerülő hitelösszegeből a 3. pont szerinti követelés összegét az engedményes levonja és szavatossági ügyekben megtérült követelésként kezelje.

Az alperes K Projektfinanszírozási és Speciális Ügyletek Főosztálya a 2002. október 29-i levelében az illetékes döntéshozó testületre történő hivatkozással a felperesi jogelődöt arra kérte, hogy a bérbe adott ingatlanokkal kapcsolatban a legfrissebb adatokat adja meg; nyilatkozzon arra, hogy pótlólagos fedezetként tud-e vételi jogot biztosítani a projekt ingatlanokra; továbbá, hogy vállalja-e azt, hogy a hitelnyújtás előtt rendezi azt az alperessel és az O Rt.-vel kötött megállapodásokban szereplő tartozásait. Ugyanezen a napon a felperesi jogelőd képviselője megküldte az aktuális bérbeadási listát; nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy kész fedezetként vételi jogot biztosítani; a szavatossági ügyek rendezésével kapcsolatban pedig a 2002. október 3-án kötött engedményezési szerződésekre hivatkozott és ez utóbbival kapcsolatban kompromisszumos ajánlatot is tett.

2002. november 11-én az alperes Hitelengedélyezési Főosztálya W L vezérigazgató helyettessel közölte a felperesi jogelőd hitelkérelmével kapcsolatban, hogy a finanszírozásra vonatkozó elvárások nem felelnek meg a 2002. október 29-i levelükben ismertetett banki feltételrendszernek, ezért kérte az ügyletre vonatkozó tárgyalásokat lezárni.

2002. november 18-án az alperes K Projektfinanszírozási és Speciális Ügyletek Főosztálya a felperesi jogelőd képviselőjét arról tájékoztatta, hogy az alperes illetékes döntéshozó testülete nem engedélyezte a projekt finanszírozását, tekintettel arra, hogy az ügylet finanszírozására vonatkozó elvárásainak a kiegészítés kérésétől követően sem tudott megfelelni.

A felperes jogelődjének devizahitel szerződése volt a R Rt.-vel 1.200.000.000,-Ft-nak megfelelő Euró folyósítására, amely hitelt a jogelőd szerette volna kiváltani egy másik hitellel, mivel több szerződéses vitája támadt a hitelező bankkal, és a bank 2002. szeptember 3-án a hitel kiváltásra 30 napot engedélyezett.

2002. október 18-án a bank a teljes hitelhátralék megfizetésére szólította fel a felperes jogelődjét és azt kiterhelte a bankszámláira, majd a hitelhátralék meg nem fizetése miatt a hitelszerződést felmondta és 2002 decemberében a tartozás biztosítékaul szolgáló ingatlanokat árverésen értékesítette és az abból befolyó vételárat a hiteltartozás teljesítésére számolta el.

A felperes jogelődje mint engedményező, továbbá a felperes mint engedményes 2004. július 30-án visszerhes engedményezési szerződést kötöttek. Az engedményező képviseletében a szerződést K F mint részvényes írta alá. A szerződés 2. és 3. pontja tartalmazza azt, hogy az engedményes 2003. december 10-én kelt kölcsönszerződéssel 40.000.000,-Ft-ot kölcsönadott az engedményező részére, amit az R Rt.-vel szemben indított VB/03199. számú választottbíróági perben használt fel, ami az engedményező pervesztességével fejeződött be. A szerződés 4. pontjában az engedményező a felperesre engedményezte az O Rt.-vel szemben biztatási kár címén fennálló teljes követelését.

A felperes a Fővárosi Bíróságra 2005. április 6-án benyújtott és az elsőfokú eljárás során többször módosított keresetében az alperest kérte 1.310.000.000,-Ft megfizetésére kötelezni elsődlegesen a Ptk. 6. §-ára hivatkozva biztatási kár jogcímén; másodlagosan a 1996. évi LVII. törvény (Tptv.) 5. §-a alapján kártérítés jogcímén, továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását is.

Arra hivatkozott, hogy a felperes jogelődjének abból származott kára, hogy az alperes nem folyósította részére a megígért hitelt, amiért a felperes jogelődje nem tudta visszafizetni a R Rt. felé fennálló hiteltartozását, így a bank felmondta a hitelszerződést és a hitelszerződés biztosítékaként a jelzálogjogával terhelt ingatlanokból elégítette ki a követelését. Az ingatlanokat az árverési értékesítés során a tényleges forgalmi értéküknél 1.310.000.000,-Ft-tal alacsonyabb áron lehetett csak eladni, ezért a felperes jogelődjét ilyen összegű kár érte. Előadta, hogy a felperes jogelődje az alperes által kért valamennyi feltételt teljesítette, ennek ellenére 2002. november 18-án kelt levelében az alperes a felperesi jogelődöt arról értesítette, hogy a hitelkérelem körében szerződéskötésre nem kerül sor. Ez idő alatt azonban letelt a R Rt. által biztosított várakozási idő, ezért a felperes jogelődje már nem tudott újabb pénzügyi intézkedést a hitelkérelmével megkeresni.

A biztatási kárigényét a 2002. október 3-án aláírt szerződésekre alapította, amelyben tényként rögzítették a hitelszerződés aláírását. Az alperes magatartása alapján a felperesi jogelőd megalapozottan bízhatott abban, hogy a szerződést az alperes aláírja. Álláspontja szerint a szándékos magatartás jelen esetben az alperes részéről a szerződés aláírásának az elmaradása, aminek nem törvényi feltétele a célzatosság vagy az eredmény bekövetkezése. A felperesi jogelőd jóhiszemű volt, mivel semmi oka nem volt arra, hogy kételkedjen az alperes magatartásában, kijelentéseiben, alappal fogadhatta el valósnak az alperes hitelnövekedési szándékát. Alapos okként szolgált az alperes nyilatkozata arra, hogy a felperes jogelődje más

pénzintézzel ne kezdjen egyeztetéseket a hitelkiváltásával kapcsolatban. Az önhiba hiánya is megállapítható, mivel a csatolt iratok bizonyítják, hogy a szerződés aláírásának megtagadása nem a felperesi jogelőd magatartására vezethető vissza, mivel nem volt olyan feltétel, aminek a felperesi jogelőd ne tett volna eleget.

Az okozati összefüggés is megállapítható az alperes magatartása és a felperes jogelődjének a kára között, mivel azzal, hogy az alperes a kölcsönszerződés aláírását megtagadta, a felperesnek már nem volt ideje arra, hogy más pénzintézetet megkeressen addig, amíg a R Rt. által adott türelmi idő lejárt.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Ptk. szabályai szerint biztatási kárt nem lehet engedményezni, továbbá a Tpvt. 5. §-a alapján a felperes követelése elévült.

Ezen túlmenően vitatta a felperes és a jogelődje által kötött engedményezési szerződés érvényességét.

Érdemben a biztatási kárral kapcsolatban előadta, hogy annak megállapításához a jogszabályban megjelölt feltételek mindegyikének a fennállása szükséges, jelen esetben azonban ezek a feltételek hiányoznak.

Az alperes oldaláról nem merült fel olyan szándékos magatartás, amiből a felperesi jogelődöt kár érte volna. A szerződéskötés elmaradása a szerződés lényeges kérdésében való akarategység hiánya miatt nem jött létre. Soha nem keltette azt a látszatot, hogy a felperes jogelődjével hitelszerződést fog kötni. Jóhiszeműség sem állapítható meg a felperes javára, mivel nem nyújtott olyan biztosítékot a bank részére, amely alapján a hitel pozitív elbírálására kerülhetett volna sor. Alapos okkal nem bízhatott a felperes a szerződés létrejöttében, mivel a részére megküldött feltételek kifejezetten kizárták, hogy abból eredően az alperes részére kötelezettség keletkezzen. Az alperest mint pénzintézetet illeti az a jog, hogy eldöntse kivel köt szerződést.

A felperes jogelődje által a R Rt.-vel kötött hitelszerződés felbontására a jogelőd hibájából került sor. Egyetlen hitelintézet sem feltételezné, hogy az általa folyósított hitel visszafizetésre kerülne, ha a kérelmező már egy jóval kisebb összeget sem tudott kiegyenlíteni. Az alperes tevékenysége nem indíthatta a felperest arra, hogy a már megkötött hitelszerződésből eredő kötelezettségeit ne teljesítse. A felperes magatartása vezetett ahhoz, hogy a korábbi bankja a kölcsönszerződést felmondta. Az, hogy nem kötött hitelszerződést a felperessel, nem áll oksági kapcsolatban a korábbi banki tevékenységével.

A Fővárosi Bíróság a 2007. november 23. napján kelt 11.G.40.948/2005/30. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg 900.000,-Ft eljárási illetéket az államnak az APEH felhívásában írt módon és számlára. Kötelezte továbbá a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.015.000,-Ft perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a keresettel érvényesített jog nem áll fenn, ezért közbenső ítélet meghozatalának nem volt helye a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján, így az összecszerűség vonatkozásában sem folytatott le bizonyítási eljárást.

A polgári jog alapelve, hogy a jogalanyoknak saját magatartásuk következményeit maguknak kell viselniük, még akkor is, ha mások befolyására cselekszenek. Magatartásuk következményét általában nem háríthatják át arra, akinek hatására cselekedtek. A Ptk. 6. §-ának törvényi tényállása nem követeli meg a jogellenes magatartást és a szerződéshez képest szubszidiárius tényállás. Alkalmazhatóságához nem szükséges szerződés létrejötte, sokszor a szerződés nem létrejötte miatt lehet ezt alkalmazni. Nem alkalmazható azonban a szükséges üzleti kockázat áthárítására. A szándékos magatartás nem irányulhat a másik fél károsodásának előidézésére, mivel ebben az esetben a felelősségi szabályokat kellene alkalmazni, mint célzatos jogellenes magatartásra.

Jelen esetben a hitelszerződés elbírálása egy bonyolult, hosszú folyamat, amit a felperesnek ismernie kellett, mivel több hitel felvételénél járt el. Az alperes az "Előzetes hitelnyújtási feltételek" elnevezésű okiratában külön kihangsúlyozta, hogy abból eredően semmilyen kötelezettség vállalása nem keletkezik és az nem minősül érvényes ajánlatnak. Kifejezetten feltüntetésre került, hogy az adatok, feltételek és kondíciók változhatnak, további részletes elemzések és értékelések várhatóak. További feltételként került megjelölésre az illetékes döntéshozó szervek jóváhagyása és a megfelelő dokumentáció elkészítése.

A 2002. október 3-án aláírt engedményezési szerződések és annak 1. számú mellékletét képező egyezségi megállapodások a felek között nem hoztak létre hitelszerződést, és abban, a hitelszerződés megkötésére való utalás, csak az "Előzetes hitelezési feltételek"-ben írtakkal együtt értelmezhető, amely szerint a hitelszerződés megkötésének további feltételei vannak. Az alperes Hitelengedélyezési Főosztályának levele egyértelműen bizonyítja azt, hogy az alperesnek az volt az elvárása, hogy a hitelfolyósítástól függetlenül kell kiegyenlíteni a vitatott összegeket a felperesnek saját forrásból. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy többek között ennek elmaradása vezetett oda, hogy az alperes nem kötötte meg a hitelszerződést.

A jóhiszeműség körében az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperes jogelődjenek, mint a R Rt. adósának, szerződésszerűen kellett volna eljárnia a korábbi hitelező bankkal szemben mindaddig, amíg a vele kötött szerződés hatályban volt. Ennek megfelelően az adósnak addig kellett volna teljesítenie a hiteltörlesztést, amíg ez irányú kötelezettsége fennáll.

Az önhiba megállapítható a felperes jogelődje részéről elsősorban a volt hitelező R Rt.-vel szemben, mivel saját előadása szerint azért került felmondásra a hitelszerződés, mert törlesztési kötelezettségének nem tett eleget. A bank ezért volt kénytelen a hitelszerződést felmondani, majd az azt biztosító zálogjogát érvényesíteni. Ha a felperes jogelődjenek kára származott, akkor az a saját felróható magatartásával áll okozati összefüggésben.

Közvetlen okozati összefüggés nem állapítható meg az alperes magatartása és a felperes jogelődjenek esetleges felmerülő kára között. Az alperes okiratokkal bizonyított magatartása nem indíthatta a felperes jogelődjét olyan magatartásra, hogy ne tegyen eleget egy hatályos, korábbi hitelszerződésből eredő fizetési kötelezettségének. Attól sem zárta el a felperest, hogy az alperessel egyidejűleg más bankhoz is hitelkérelmet nyújtson be.

Rámutatott továbbá arra az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek nem volt semmilyen ráhatása arra, hogy az árverés során az ingatlanok milyen vételáron találjanak vevőre. Az árverés nyilvánossága biztosítja a visszaélések elkerülését, illetve azt, hogy az ingatlanért az adott időpontban a piacon elérhető legmagasabb árat kapja az eladó, függetlenül attól, hogy annak mi az elméletileg kikalkulált értéke.

A Tpvt. 5. §-a alapján több okból sem lehet megállapítani jogsértést és kártérítés megfizetésére kötelezni az alperest. Egyrészt azért, mert nincs jogellenes magatartás; másrészt a felperesnek nincs keresetindítási joga a Tpvt. alapján, mivel nem versenytársak, harmadrészt a törvényben rögzített igényérvényesítési határidő eltelt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen súlyos eljárásjogi szabálysértés miatt kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával közbenső ítélet hozatalát az alperes kártérítési kötelezettségének bíztatási kár jogcímén történő megállapítására és az összegszerűség tekintetében az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását; harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával az alperest 1.409.000.000,-Ft bíztatási kár és ennek 2002. december 11-től a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatának a megfizetésére történő kötelezését. Kérte továbbá az alperest első- és másodfokú perköltségben marasztalni.

A hatályon kívül helyezéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét csak részben bírálta el, mivel nem került sor a kártérítés jogalapjának a tisztességtelen piaci magatartás törvényi tényállásainál meghatározott magatartással megvalósuló Ptk. 5. § (1) és (2) bekezdései szerinti joggal való visszaélés megállapítására.

Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ítéletének az indokolásában az alperesnek a felperes 2002 elején benyújtott hitelkérelmére kiadott "Előzetes hitelnyújtási feltételek"-hez fűződően bármilyen joghatást kizárt. Az "Előzetes hitelnyújtási feltételek"-kel az alperes a felperesi jogelőd felé ajánlatot tett a bevizsgált hitelkérelme alapján a hitelszerződésre vonatkozóan, amelyet a felperesi jogelőd elfogadott az alperes által meghatározott kondíciók szerint. Ebben az okiratban csak a közölt feltételek változtatásának a lehetőségét köti ki az alperes, de a hitelnyújtás tekintetében már itt az alperes konkrétan bíztatja a felperesi jogelődöt. Az alperes a 2002. október 3-án aláírt engedményezési szerződésben és az egyezségi megállapodásban már kötelezettséget vállalt a hitelnyújtásra és ezzel a hitelszerződés megkötésére minden további feltétel kizárásával.

A hitelnyújtás nem vitásan a pénzügyi diszkrecionális joga, maga a döntés meghozatala viszont az alperes belügyének minősül, így a felperesi jogelődre e vonatkozásban csak az tartozott, hogy az alperes az ügyben milyen jognyilatkozatot tett. Jelen esetben a 2002. október 3-i megállapodások aláírása előtt a hitelezési feltételek vonatkozásában nem volt módosulás, a felperesi jogelődnek nem kellett egyéb biztosítékot nyújtani, illetve egyéb kötelezettséget vállalnia. A hitelezési

feltételeken egyoldalúan az alperes nem változtatott, mielőtt a megállapodásban vállalta a hitelnyújtást. Már a 2002. október 3-i megállapodások aláírása előtt a tárgyalások során annak tartalma szerint és az alperes írásba foglalt nyilatkozata alapján a felperesi jogelőd jóhiszeműen bízhatott abban, hogy a hitelszerződés aláírásra kerül a felek között és az alperes hitelt nyújt a felperesi jogelőd számára. Minden alapot nélkülöz az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a hitelfolyósítástól függetlenül önerőből ki nem egyenlített felperesi tartozás vezetett a hitelszerződés megkötésének elmaradásához, ezt egyértelműen cáfolják az aláírt 2002. október 3-i megállapodások.

A felperes jogelődjének a R Rt.-vel szembeni adósságának szerződésszerű teljesítése folyamatos volt, mivel a felperesi jogelőd számlájáról került sor az összeg beszedésére. A R Rt. volt az, aki csak az ügyleti és késedelmi kamatokat inkasszálta, figyelemmel a hitelkiváltás szándékára. Az alperes kérelmére és a R Rt. egyetértése alapján került a kiváltandó tőkeösszeg a hitelkérelem benyújtásakor rögzítésre. Iratellenes ezért az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperes elismerte volna az önhibáját a volt hitelező R Rt. felmondása kapcsán.

Álláspontja szerint megalapozottan bízhatott a felperesi jogelőd a 2002. október 3-i megállapodások aláírásakor abban, hogy az alperes hitelnyújtására az általa személyre szabottan meghatározott hitelezési feltételek alapján sor kerül, így nem is fordult további bankhoz.

Közvetlen ok-okozati összefüggés állapítható meg az alperesi magatartás, a felperes hitelének felmondása és a vagyona értékesítése során elszenvedett vagyonvesztés között. Amennyiben az alperes 2002. június elejét követően a felperesi jogelőd hitelkérelmét elutasítja, nem biztatja azzal a felperesi jogelődöt, hogy a felperes és az alperes jogviszonyának teljeskörű pénzügyi lezárása esetén nyújtja a kért hitelösszeget, úgy a felperesi jogelőd hiteleinek felmondására nem kerülhetett volna sor.

A nyilvános árverés alapján az elért vételár nem érte el a lakópark hitelkihelyezéskor megállapított 2.709.671.000,-Ft-os értékét sem. Az árverés során, figyelemmel a lakópark forgalmi értékére és a fennálló hiteltartozásra, vagyonának csökkenését eredményezte a felperesi jogelődnek. A vagyonvesztés okán kár érte a felperesi jogelődöt, a hitel felmondására az alperes biztató magatartása ellenére a hitel ki nem váltása miatt került sor.

Az alperes a fellebbezését a másodfokú eljárás során kiegészítette az elsőfokú bíróság ítéletének konkrét hivatkozásaira utalással. Az ítélet 7. oldal utolsó előtti és utolsó bekezdésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy keresetét nem az „Előzetes hitelezési feltételek”-re alapította, hanem a 2002. október 3. napján aláírt engedményezési szerződésekben foglaltakra. Az alperes a felperest több alkalommal abban a hitben tartotta, hogy vele kölcsönszerződést köt az „Előzetes hitelezési feltételek”-ben írtak szerint.

Az ítélet 8. oldal 1. bekezdésének második felében rögzítettekkel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében összemosza a felperest és a felperesi jogelődöt. Az ítélet megállapításával ellentétben nem volt feltétel, hogy a felperes egyenlítse ki a vitatott összegeket, az sem, hogy saját forrásból és az sem, hogy a hitelfolyósítástól függetlenül.

Az ítélet 8. oldal (2) bekezdésével kapcsolatban előadta, hogy a felperesi jogelőd jóhiszeműségének nem a R Rt.-vel kapcsolatos eljárásra kell vonatkoznia, hanem az alperessel folytatott tárgyalásokra és a létrehozandó jogügyletre. A felperesi jogelőd hitelkérelme és a hitelszerződés megkötésének tényét rögzítő engedményezési szerződés aláírása között több mint hét hónap telt el. Ez alatt a felperesi jogelőd a kötelezettségeit a R Rt. felé teljesítette.

Az ítélet 8. oldal (3) bekezdésében rögzítettekkel összefüggésben előadta, hogy a bíróság nem vizsgálta, hogy a részletek elmaradása mikor történt, és hogy az a felperesi jogelőd önhibájára vezethető-e csak vissza. A hitelezési folyamat elbírálása során az alperesi magatartás és írásbeli ígéret indította arra a felperesi jogelődöt, hogy az utolsó negyedéves törlesztő részletet ne fizesse ki, mivel a teljes hitel kiváltásra kerül.

Az elsőfokú ítélet 8. oldal (4) bekezdésével kapcsolatban rögzítette, hogy köztudomású gyakorlat, hogy a bankok egy hitelkérelem megvizsgálásakor előre közlik, hogy a kérelem alapján létrejön-e a kért szerződés vagy nem. Pozitív válasz esetén kezdődik a bank által kért iratok, adatok szolgáltatása, de a bank a hitelkérelem benyújtását követően eldöntheti, hogy az adósnak az általa kért hitel megadható-e vagy sem. A felperesi jogelőd eljárásának helyességét alátámasztja az a tény, hogy a hitelkérelme kedvező elbírálást kapott és az alperes írásban is rögzítette, hogy „köztük hitelszerződés megkötésére kerül sor”.

Az ítélet 8. oldal (5) bekezdése körében kiemelte, hogy az árverés megtartására az alperes szerződés aláírását megtagadó magatartása miatt került sor. A hitel kiváltása esetén azért sem lett volna indoka és lehetősége a R Rt.-nek a szerződést felmondani és árverést tartani.

Mindezek és az elsőfokú eljárás során csatolt okiratok alapján megállapítható, hogy a Ptk. 6. §-ának valamennyi tényállási eleme megvalósult jelen esetben.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes költségeiben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint eljárási szabálysértés nem történt, mivel a felperesi keresetnek a Tptv. 5. §-ára, illetve 21. §-ára vonatkozó részét is elbírálta az elsőfokú bíróság, ezért a perben nincs el nem bírált kereset.

Hangsúlyozta, hogy a felperes perbeli legitimációja hiányzik, mivel a 2004. július 30-án létrejött engedményezési szerződés érvénytelen, semmis, mert az engedményezési szerződést az engedményező részéről az engedményező egyedüli részvényese, alapítója írta alá, az 1997. évi CXIV. törvényben (Gt.) szereplő szabályok azonban nem teszik lehetővé azt, hogy a részvénytársaság nevében írásban a cég részvényese tegyen jognyilatkozatot.

Érdemben előadta, hogy a felperes a keresetében, illetve a perben tett egyéb nyilatkozataiban keverednek azon magatartásoknak a megjelölései, amelyekre mint szándékos kárt okozó alperesi cselekményekre, mulasztásokra a felperes hivatkozik. A felperes több helyen utalt arra, hogy kára a hitelnyújtás elmaradása miatt következett be. A szerződéskötés elmaradása azonban nem valósít meg jogellenes magatartást és a Ptk. 6. §-a alapján sem biztosít kártérítési igényt. Sem az „Előzetes hitelnyújtási feltételek”-ben, sem a 2002. október 3-i engedményezési szerződésekben foglalt nyilatkozatok nem minősíthetők olyanoknak, amelyeknek

alapján a felperes egyértelmű és kétséget kizáróan bízhatott abban, hogy a hitelszerződés létrejön. A hitelnyújtási feltételek nem minősülnek szerződéses ajánlatnak, az csupán csak egy tájékoztató. Önmagában az engedményezésből a hitelszerződés megkötésére nem lehetett következtetni, mivel ezek az iratok semmilyen konkrétumok nem tartalmaznak a hitelszerződésre vonatkozóan és nem szerepel bennük a hitel nyújtására vonatkozó egyértelmű banki vállalás.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a hitelezési eljárásban keletkezett iratokat nem külön-külön, hanem összességükben kell értékelni.

A felperes jóhiszeműsége sem állapítható meg, mivel az F/14. szám alatt lévő irat szerint a felperes a R Rt. részére 2002. szeptember 3-án olyan kijelentést tett, hogy a vele kötendő hitelszerződés 2002. október 3-án létrejön és azt a felperes a R Rt. részére ezen a napon átadja. A felperes jóhiszeműsége vele szemben sem állapítható meg, mert a R Rt. által kiállított nyilatkozat harmadik pontja egyértelműen rögzíti, hogy 2002. október 9-ig kötelezettséget vállaló nyilatkozatot kellett volna tennie a R Rt. felé.

Határozottan állította azt is, hogy a perbeli időszakban nem tett olyan nyilatkozatot vagy nem tanúsított olyan magatartást, amelynek alapján a felperesi jogelődöt arra készítette volna, hogy ne tegyen eleget a R Rt. felé fennálló fizetési kötelezettségének.

Hangsúlyozta, hogy a magatartása semmilyen oksági kapcsolatban nem áll a R Rt.-vel kötött hitelszerződés megszüntetésével, amire a felperes a kárigényét alapította. A felperes soha nem állította vagy igazolta, hogy a RRt. a hitelszerződést jogellenesen szüntette meg, ebből önmagában az következik, hogy a megszüntetés oka az alperes magatartására, mulasztására vezethető vissza.

A felperes a fellebbezését a másodfokú eljárás során kiegészítette azzal, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű egybevetéssel és értékeléssel vizsgálta, hanem egyes bizonyítékokat kiemelve indokolta meg az álláspontját.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes az alperessel szemben biztatási kár jogcímén megalapozottan érvényesítette-e az igényét.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a jogszabályi rendelkezések helytálló értelmezése alapján megalapozottan utasította el a felperesnek biztatási kár megfizetésére vonatkozó igényét.

Elsődlegesen rögzíti a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el.

A felperes a keresetét a jogcím vonatkozásában többször módosította, a 2007. január 31-én előterjesztett kereseti kérelmét úgy tartotta fent, hogy a bíróság kötelezze az alperest jogfenntartással 10.000.000,-Ft kártérítés megfizetésére a Ptk. 6. §-a és a Tpvt. 5. §-a alapján. Ezért alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében azt, hogy a Ptk. 5. § (1) és (2) bekezdése szerinti joggal való visszaélés megállapítását a kártérítés jogalapjaként nem bírálta el, mivel az ítélet meghozatala előtt ilyen kereseti kérelme már nem volt.

Alaptalan a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére való hivatkozás is, mivel az elsőfokú bíróság az ítélete meghozatalakor a Pp. 206. § (1) bekezdésében rögzített mérlegelési jogkörének eleget téve nem egyes okiratokat kiragadva, hanem azokat összességükben értékelve állapította a jogalap hiányát.

A Ptk. 6. §-a kimondja, hogy a bíróság a kárnak egészben vagy részben való megtérítésére kötelezheti azt, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte. A jogszabályi rendelkezésből következően a Ptk. 6. §-ának tényállás elemei a szándékos magatartás, a kárt szenvedő magatartása, a jóhiszeműség követelménye a kárt szenvedettől, az „alapos ok” feltétele, a bekövetkezett kár vagyoni jellege, továbbá az ezzel kapcsolatban okozati összefüggés megléte és a kárt szenvedett önhibáján kívüli károsodása.

A biztatási kár megállapításához valamennyi feltételnek együtt kell fennállnia ahhoz, hogy a felperes megalapozottan támasszon az alperessel szemben ilyen jogcímen kártérítési igényt.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6. §-ához szükséges valamennyi tényállás elemet külön-külön vizsgálta, azokat a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján értékelte és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperest biztatási kár jogcímén kártérítés nem illeti meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak e körben kifejtett jogi érveivel mindenben egyetért.

A felperes az elsőfokú eljárás során és a fellebbezésében is azt hangsúlyozta, hogy az igényét a 2002. október 3-i engedményezési szerződésekre alapítja, azonban sem az engedményezési szerződések, sem pedig az elsőfokú eljárás során a hitel elbírálással kapcsolatban becsatolt iratok nem tartalmazzak az alperes részéről olyan egyértelmű kötelezettségvállalást, amelynek alapján a felperes alappal bízhatott abban, hogy a hitelszerződést vele az alperes megkötí. Önmagában a szerződéskötés elmaradása nem minősül jogellenes magatartásnak, és ezért a Ptk. 6. §-ára sem alapítható megalapozottan igény. A 2002. október 3-án aláírt engedményezési szerződés a hitelszerződés megkötésére vonatkozóan semmilyen kötelezettségvállalást az alperes részéről nem tartalmazott.

Mindezek alapján megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes a fellebbezésében érdemben olyan tényt vagy körülményt nem hozott fel, amelyet az elsőfokú bíróság ne bírált volna el és amely alkalmas lenne az ítéletben kifejtett, helytálló jogi következtetésének a megváltoztatására.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében is hivatkozott a felperes és a jogelődje közötti engedményezési szerződés érvénytelenségére.

A Ptk. 328. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja (engedményezés). A Ptk. 328. §-ának (1) bekezdésében írt engedményezés a követelés jogosultja mint engedményező és az engedményes szerződéses megállapodása a követelés átruházásáról. A szerződéssel a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése értelmében a kötelemben alanyváltozás következett be a felperesi oldalon.

Evonatkozásban a Legfelsőbb Bíróság az EBH 2003/868.I. számú döntésében úgy foglalt állást, hogy az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége az engedményezési szerződés alanyainak jogviszonyára hat ki, az érvénytelenség jogkövetkezményeit a közöttük fennálló jogviszonyban kell levonni. Az érvénytelenség az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolja.

Ezen túlmenően rögzíti a Fővárosi Ítéltábla, hogy jelen ügyben irányadóan alkalmazandó az EBH 2003/282. II. számú döntés is, amely szerint az engedményezés nincs alakszerűséghez kötve, és az sem kizárt, hogy a felek az engedményezésre, illetve annak elfogadására irányuló akaratukat ráutaló magatartással fejezzék ki.

Jelen ügyben az iratok között található 2/2004. (07.25.) számú határozaton alapult a perbeli engedményezési szerződés alperes által kifogásolt aláírása, nem sértve a hivatkozott Gt. rendelkezéseit.

Az elsőfokú bíróság az eljárása alatt vizsgálta az engedményezési szerződés érvényességét, mivel az alperes azt már az elsőfokú eljárás során is vitatta, azonban a határozata indokolása erre nem terjedt ki, ami azonban nem olyan eljárási szabálysértés, amely ítéletének a hatályon kívül helyezését indokolná.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fellebbezési ellenkérelemre tekintettel kiegészített indokolással - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségét meg kell fizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdés alapján mérlegeléssel állapította meg és azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A felperes fellebbezésének eredménytelenségére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetni az államnak az állami adóhatóság különhatóság külön felhívására.

Budapest, 2008. év május hó 9. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.

a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsanna sk.
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróági tisztviselő